

Parcs Naturals de la Comunitat Valenciana

Nº 02. ABRIL-JUNY 2018

GENERALITAT
VALENCIANA

parc natural
del montgó

Montgó

INFO trimestral del Parc natural del Montgó

01

EDITORIAL

La setmana de la
Biodiversitat a Dènia

02

COL·LABORACIÓ

Prehistoria al Montgó.
Per Pasqual Costa Cholbi

03

COMUNICACIÓ I DIVULGACIÓ

Resum de les campanyes per
a donar a conèixer els valors i
els treballs al Parc Natural

04

MANTENIMENT I CONSERVACIÓ

Treballs de manteniment i
conservació que fan possible
un estat adequat de les zones
d'ús públic i dels ecosistemes
del Parc

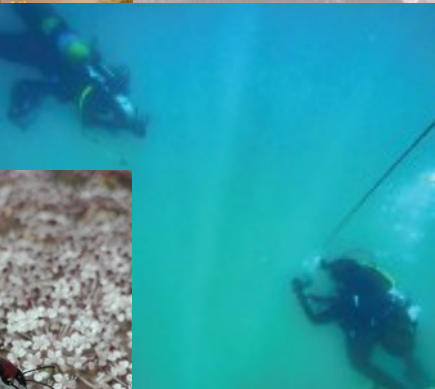
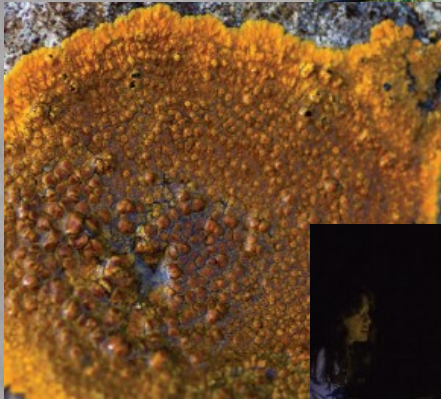
06

NOTÍCIES

Que hi ha de nou al nostre
Parc Natural.

07

JUNTA RECTORA DEL PARC NATURAL

enguany, es va celebrar entre els dies 21 i 24 de maig de 2018 un esdeveniment anual importantíssim per al coneixement de la nostra natura. **La Setmana de la Biodiversitat.**

Aquesta és una activitat emmarcada dins del projecte de Banc de Dades de Biodiversitat de la Comunitat Valenciana, que gestiona la Direcció General de Medi Natural i d'Avaluació Ambiental.

El seu objectiu és l'estudi del patrimoni natural d'un terme municipal, implicant investigadors i naturalistes, per a això es dedica una setmana de treball en camp.

Volem agrair a l'organització que, encara que l'activitat es va centrar al terme de Dénia, donat l'existència del Parc Natural del Montgó i la Reserva del Fons Marins del Cap de Sant Antoni, també s'inclouera la totalitat del nostre espai natural i part del Parc Natural de la Marjal de Pego i Oliva.

Es feren cens de tot tipus d'organismes vius, plantes, molses, fongs, pardals, mamífers, insectes, etc.

Després de la setmana de la biodiversitat, l'increment global del número d'espècies al Banc de Dades de Biodiversitat per a la zona va ser del voltant del 20%.

Noves espècies d'invertebrats per al BDB:

- L'escarabat *Calomicrus espanoli*, un endemisme ibèric, del que només es coneixia la seua presència en Serra de Segura (Albacete) i de Valls i Cabacés (Tarragona). En una zona pròxima al Montgó, s'han trobat diversos exemplars, i entre ells els primers mascles.

Troballes en flora:

- *Argyrolobium uniflorum*, una planta distribuïda des del S de Síria fins a Alacant passant per tot el N d'Àfrica, que fins ara tenia una sola cita valenciana en el BDB, a Crevillent en 1995.

- *Arundo micrantha*, primera cita per al nord-est d'Alacant.

Gràcies als participants, amants de la natura que de manera desinteressada treballaren infatigablement i gràcies a l'Ajuntament de Dénia per acollir aquest esdeveniment i donar suport al personal de la Conselleria que va estar treballant per a coordinar-ho.

Gràcies a tots per vindre i esteu convidats a tornar i gaudir sempre que vullgau

Prehistòria al Montgó

El patrimoni cultural del Montgó és molt ric i, dins d'aquest, la part arqueològica forma part destacada. En aquest escrit tractarem l'ampli període de la Prehistòria i quedarà en evidència la quantitat de jaciments que hi ha en un espai relativament reduït.

Encara que es documenten dipòsits paleontològics molt antics en algunes cavitats pròximes a la cova Foradada (Xàbia), és aquesta la que presenta una ocupació humana molt primerenca dins del Paleolític superior. En Foradada s'han documentat restes d'Homo sàpiens que tenen una cronologia entre 26.000 i 28.000 abans de la nostra era. Aquestes restes humanes s'inclouen dins la fase cultural aurinyaciana. D'altres fases culturals més avançades en el temps però també dins del Paleolític superior, hi ha restes en la cova del Montgó (Xàbia) o en la cova de l'Alqueria Ferrando (Dénia).

Les primeres comunitats neolítiques ocuparen la cova del Montgó en el V mil·lenni i també posteriorment. En el III mil·lenni les coves i covetes es van convertir en panteons funeraris, és el cas de la cova del Montgó, Rabosa o Solsida a Xàbia; la cova de l'Alqueria Ferrando, Borrulla, Cantil, les covetes del Pic de l'Àguila o del Barranc de l'Heura a Dénia. A més a més, algunes s'associen a l'existència de pintures rupestres del tipus esquemàtic, com ara les coves Santes i el magnífic exemple de la cova del Barranc del Migdia, les dues en terme municipal de Xàbia.

L'edat dels metalls portarà nous costums, nova tecnologia, noves cultures. Aquesta etapa que ocupa tot el segon mil·lenni i el començament del primer abans de la nostra era, es caracteritza per l'ús del coure i, en una segona fase cultural, del bronze. Amb la introducció de la metal·lúrgia del ferro, amb la cultura ibera, s'acaba la Prehistòria i s'entra en la Història.

En moltes de les cavitats abans nombrades també es documenta una fase d'ocupació de l'Edat del Bronze valencià. Possiblement siga la cova del Montgó el millor exemple d'assentament d'aquesta època relacionat amb les activitats de muntanya, com la ramaderia. D'aquest moment, són típics els poblats en altura, com el que trobem al cim del tossal de Santa Llúcia a Xàbia.

Pasqual Costa Cholbi. (arqueòleg)

COMUNICACIÓ I DIVULGACIÓ

DIA DEL MEDI AMBIENT “Els Parcs Naturals sense plàstics”

Una bossa de plàstic es fa servir durant uns 15 minuts de mitjana, un cabàs de palma tota la vida. El margalló, una espècie típica del litoral mediterrani i molt present en el Montgó, s'ha fet servir sempre per elaborar cistelles, cabassos, catifes i cordes per ser un material resistent i durador.

Amb la col·laboració de l'Associació de veïns i veïnes de Jesús Pobre des del Parc Natural organitzarem una arplegada de les fulles de margalló i un posterior taller de trenat de palma (llata) amb una acollida fantàstica

DIA EUROPEU DELS PARCS “El patrimoni cultural: també a la natura”

L'ocupació humana ha sigut primordial per a donar forma al Parc Natural del Montgó. Una mostra relativament recent i amb una gran importància va ser l'establiment d'una colònia agrícola a principis del segle XX a les vessants del nostre espai natural.

Una visita interessant a la vessant nord del Montgó pel camí denominat “de la Colònia”

EL MONTGÓ SALUDABLE “Plantes que curen”

Visitant algunes microrreserves de les zones més humides del Montgó podrem trobar una gran varietat de plantes amb usos molt diversos.

Cal destacar la participació de 17 persones en esta ruta etnobotànica que pretén donar a conèixer les virtuts per a la nostra salut de les plantes que creixen al Montgó.

Col·laboració amb la Xarxa “CAMINIS” Dénia

L'Ajuntament de Dénia ha ficat en marxa la creació de una Xarxa de Camins Escolars Segurs a la ciutat.

Dins d'aquesta iniciativa es va demanar la col·laboració del Parc Natural per a dins d'una acció ciutadana, una ruta explicativa de l'arbrat urbà presents en carrers i parcs de la ciutat de Dénia per a on es desenvolupa la citada Xarxa.

Atenció a grups escolars i visites

Durant aquest trimestre 97 persones s'han apropat al Centre d'interpretació per a gaudir de l'exposició i demanar informació sobre el Parc natural i les seues rutes.

En quant a escolars atesos als nostres programes d'educació ambiental, tant visitant el centre com fent rutes guiades o participant en xarrades i tallers fan un total de 1186 estudiants de diferents nivells.

MANTENIMENT I CONSERVACIÓ

Aquest trimestre cal destacar l'esforç de la Brigada de Manteniment del Parc en la millora del patrimoni.

En col·laboració amb l'Ajuntament de Xàbia i un grup de voluntaris, començaren les tasques de recuperació d'un antic corral (Corral del tio Gorra) i casa de pastor ubicades a la cara sud del Montgó i que, per les seues característiques constructives i la seua antiguitat, vol recuperar-se per al coneixement públic. La brigada va realitzar la tasca de desbrossament i eliminació d'arbrat dins i al voltant de les construccions amb molta cura.

Altres treballs a destacar son:

- La millora de la connectivitat ecològica a través d'una zona urbana amb el desbrossament i eliminació d'al·lòctones a barrancs de Xàbia
- Elaboració, restauració, i instal·lació de diferents senyals a les rutes roja i verda del Parc Natural i millora de la connexió de totes dues.
- S'han realitzat treballs de tractament silvícola en masses forestals molt tancades prop del Camp de Tir de Dénia, a les Planes.
- Eliminació de noves sendes i drecceres al Parc Natural
- Manteniment del centre d'interpretació i dels seus voltants.

En quant als treballs de conservació de flora i fauna cal destacar:

- Els cens de espècies de flora vulnerables i en perill d'extinció realitzat per part del personal del Parc a demanda i en col·laboració amb el Servei de Vida Silvestre de Conselleria.
- Manteniment de l'hort llavorer de la *Silene d'Ifach*, espècie en greu perill d'extinció i seguiment de la població silvestre a l'Illot de la Mona.
- Manteniment dels vivers i reproducció d'espècies d'interés
- El manteniment i neteja de les basses d'aigua repartides pel Montgó de cara a la temporada estival per a la fauna

Treballs silvícoles a la fase urbano-forestal

La Conselleria de Medi Ambient ha ficat en marxa una serie de treballs de protecció de les zones urbanes que fiten amb muntanya pública al Parc Natural.

L'actuació consisteix en l'eliminació de biomassa en una franja de 25 metres des de l'espai urbà més proper, de forma que en cas d'incendi, es minimitze l'afecció als habitatges

JUNTA RECTORA DEL PARC NATURAL DEL MONTGÓ

La Junta Rectora del Parc Natural del Montgó es reuní el 21 de juny a l'Ajuntament de Pedreguer. A l'acte assistiren el Cap de Servei d'Espais Naturals Protegits, el Secretari Territorial d'Alacant de la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural i representants de la Conselleria d'Habitatge, Obres Públiques i Vertebració del Territori. A més, com a convidats participaren l'Alcalde de Pedreguer, Sergi Ferrús, un representant del Club de Caça de Xàbia, un membre de l'Associació de Colons del Montgó, un portaveu de l'Entitat Menor de Jesús Pobre i un representant de la Federació d'Esports de Muntanya i Escalada de la Comunitat Valenciana.

El Director-Conservador del Parc Natural, Joseba Rodríguez, va presentar la Memòria de Gestió del Montgó de l'any 2017 de la qual destacà la constitució l'any passat de la Comissió d'Ús Públic del Parc Natural del Montgó en la qual es va tractar i es va posar en marxa l'Estudi sobre la Capacitat d'Acollida que té la Cova Tallada.

Durant la Junta Rectora s'ha mostrat una síntesi d'aquest Estudi indicant els seus aspectes més novedosos com, per exemple, els principals valors naturals (flora i fauna) i culturals de l'entorn terrestre i del medi marí annex, els principals problemes que afecten l'accés a la Cova, i s'exposaren les mesures plantejades per a donar solució a aquest problema.

Posteriorment, s'ha presentat l'informe de les dues últimes reunions de la Comissió d'Ús Públic a on es va debatre sobre la marxa de la redacció de l'Estudi de Capacitat d'Acollida. La finalització de l'Estudi possibilita a la Comissió avançar en altres temes relacionats amb l'ús públic del Montgó.

Es repasaren algunes accions fetes durant el final de l'any 2017 i principi de 2018 com l'adjudicació i execució el projecte de restauració de la «Senda del Cim», el seguiment de les espècies endèmiques silene d'Ifach (*Silene hifacensis*) i l'alfàs arbori (*Medicago citrina*), i la reparació de la senda del Racó del Bou, la qual es va enfonsar a causa de les pluges de gener; l'eliminació de la flora al·lòctona, el seguiment de les caixes nius, el control d'embarcacions en la Reserva Natural, etc.

Nova subespècie de planta en perill d'extinció al Parc Natural

El Centre per a l'Investigació i Experimentació Forestal (CIEF) ha nomenat la varietat de *Silene hifacensis* de flor blanca que es dona en el Montgó amb el nom de *Silene hifacensis var. pereirae*, en reconeixement a l'esforç que ha fet el capatàs de la brigada, en la conservació d'esta espècie en greu perill d'extinció en el nostre litoral des de que es va aprobar el Plá de Recuperació de la *Silene d'Ifach* un 10 d'abril de 2008 .

Açò suposa un motiu d'alegria i orgull per a tot l'equip de gent que treballem al Parc Natural, en especial per el capatàs Manuel Pereira.

Actuacions per al control de les BTT al Parc Natural

Les rutes del Parc natural tenen un ús determinat per a diferents activitats. En el cas de les bicicletes, aquestes no han d'eixir dels camins i carreteres.

L'apertura de noves per a fer «descens» amb BTT, comporta impactes a zones de alt valor natural.

Donat això des de la Direcció del Parc i el Cos d'Agents Mediambientals s'han pres mesures d'acció com l'augment dels controls a les sendes, la detecció i eliminació de les noves sendes obertes i la informacióals usuaris de les BTT de la normativa vigent al Parc.

Presentat l'estudi de capacitat d'Acollida a la Cova Tallada

Donat l'augment de visites que ha sofert aquest paratge del Parc Natural i els possibles problemes per a la seua conservació que això podria suposar s'encomanà a finals de l'any 2017 la redacció d'un estudi de Capacitat d'Acollida que ha sigut realitzat per GEA Ambiental.

L'estudi recomana algunes millores, com l'instal·lació de senyals i el control del nombre de visitants diaris

...i molt més:

Continuem obrint aquestes pàgines a qualsevol que vullga aportar la seua “pedra” i entre tots fer “marge”, de manera que puguen fer-nos arribar fotos, articles, col·laboracions... en definitiva, que este butlletí siga un lloc d'encontre entre el personal que treballa en el Parc i els visitants, propietaris, veïns...etc.

Per fer-nos arribar el que vos agradaria que publicarem en aquestes pàgines trimestrals, ho podeu enviar per correu electrònic a l'adreça electrònica de: parque_montgo@gva.es.

I si voleu participar de les nostres activitats organitzades, i conèixer un poc més el “vell Montgó”, visiteu la nostra pàgina web:

<http://www.parquesnaturales.gva.es/ca/web/pn-el-montgo>

Redacció: Equip Tècnic de la Unitat de Gestió del Parc Natural del Montgó i de la Marjal de Pego-Oliva

Generalitat Valenciana

Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural

Camí de Sant Joan nº1. Finca del Bosc de Diana.

C.P.:03700. Dénia. Alicante.

Telf.: 966 467 155 / 679 196 461 / 679 195 227

e-mail: parque_montgo@gva.es / parque_pegooliva@gva.es

web: <http://parquesnaturales.gva.es>

**GENERALITAT
VALENCIANA**

parc natural
del montgó

